

Gregoriane exceptiones

Qui iam itaq; cadere poterat nisi ad memoriam suam bene acta reuocasset; ut ad spem animi reduceret: ne oppressus verbis et vulneribus in desperatione periret. Ad ergo sua bona enumerat non innotescere alijs quasi ex laude desiderat; sed ad spem animi reformat. Iusti itaq; cum virtutes suas quas habent in firmis loquuntur; reprehensibiles non sunt: quia per vitam suam quam referunt; aliorum animas ad vitam querunt.

¶ Explicuntur exceptiones de epistola ad Corinthios. ij.

Incipiunt ecce

ptiones de epistola ad Galatas.

¶ Rectores debent studere ut subditis placeant. In pastoralis. capitulo. xij.

Capitulum primum.

Sciendum

quod non oportet ut rectores boni placeant hominibus appetant: sed ut estis matris sue dulcedine primos in affectu veritatis trahant; non ut se amari desiderent; sed ut dilectionem suam quasi quandam viam faciant per quam corda audientium ad amorem et ditoris introducant. Difficile quippe est ut qualibet rescta denuncians predicator qui non diligit libenter audiat. Debet ergo qui preest studere se diligi; quatinus possit audiri: et tamen amore suum per semetipsum non querere ne inueniat ei cui fuisse per officium cernit; occulta cogitationis tyrannide resulatare. Ad bene Paulus insinuat: cum sui nobis studia occulta manifestat dicens.

j. Cor. i.
Gal. i.

Sicut et ego pro omnia omnibus placeo. Qui tamen rursus dicit. Si adhuc hominibus placerem / christi seruus non essem.

Placet ergo Paulus et non placet: quoniam in eo quod placere appetit: non se sed pro se hominibus placere veritatem querit.

De prophetia. In homelia prima super Ezechielem. Capitulum secundum.

Aliquando prophetie spiritus ex presenturo: sicut aperte ostendit in paulo apostolo qui discipulis dicit. Notum vobis facio euangelium quod euangelizatum est a me: quia non est secundum homines. nec enim ego ab homine accepi illud nec didici / sed per revelationem Iesu christi. Tamen alijs quoque discipulis dicit. Secundum revelationem notum factum est mihi sacramentum. Qui tamen habet ipsum euangelium quod per revelationem cognouerat: cum hierosolymam predicaturus ascenderet / ait. Ecce ego alligatus spiritu / vado in hierusalem / que in ea ventura sunt mihi ignotas. Hoc quippe euangelij sacramentum est: quia unigenitus patris incarnatus atque perfectus homo factus est: qui crucifixus mortuus et sepultus / die tertia resurrexit: die quartus quadragesima ascendit in celum: atque in dextera patris sedet. Qui ergo per revelationem euangelium agnouit / prophetia de presenturo tactus est: sed quia quod pro eodem euangelio passurus erat ignorauit. de futuro perculdubio tactus non est. Nam et sicut dicit: nisi quod spiritus sanctus per omnes ciuitates et tribulationes me manet aperte ostendit: quia ea que ipsi ventura essent / alijs de ipso reuelatum est: non autem ipsi de se. sicut de illo per Agabum dicit. Turum cuius beczona est / ita alligari oportet in hierusalem.

Qualiter amonedi sunt impudetes. In homelia. xi. super Ezechielem. Capitulo.

Quoniam inferari galatbe. metes aspectu re et impudetes si leui fuerint

Gal. ij.

Ep. ij.

Act. ij.

Gal. ij.

Gal. ij.

Super epi. ad galathas. CV.

in crepate ad maiores culpas ipsa le-
uitate puocant/ vñ paulus p̄dicator
egregi⁹ multū aspere p̄tra galathas
q̄ a fide discesserāt exercet. Nulla em̄
modestie parētia p̄missa/ nulla locu-
tōis dulcedine p̄rogata/ eos q̄s a fi-
de discessisse cognouit ab ip̄o ep̄isto-
le sue exordio inuebendo redarguit/
nā p̄missa saluatione sic cepit. **Di-**
ror q̄ sic tā cito trāsserimini/ ab eo q̄
vos vocauit in gr̄a xp̄i. Quib⁹ etiā
in apta increpatione post cetera sub-
lūgit. D̄ insensati galathe q̄s vos fas-
cinauit. P̄tes etenim dure nisi ap-
ta esset increpatione p̄cuisse/ nullo mō
cognoscerēt malū quod egissēt. Nam
sepe hi q̄ impudētes sūt/ tantū se pec-
cosse sentiūt/ q̄tū de p̄ctis que fece-
riūt increpātur/ vt minores culpas
suas estimēt quas minor inuectio
castigar/ et quas vehemēt oburgā-
ri viderūt maiores esse dephendāt.
Quā necesse est vt semp sermo p̄dicā-
ti/ eius auditorū debeat qualitate for-
mari. ne aut verecundis aspera/ aut
impudēdis loquatur leuia.

De abnegatiōe male vite. In ho-
melia sup euāgelium. Si quis vult
post me venire. Capitulū. iij.

Uuo aut iam nō ego viuit ve-
re in me xp̄s. D̄ns dixit in euā-
gelio. Si q̄s vlt post me veni abne-
get semetip̄m. Ille semetip̄s relin-
quit et abnegat/ q̄d fuit p̄ vetustatē
deserit et vitat/ et ad hoc nitit q̄ p̄ no-
uitates vocat. Semetip̄m abnegat
nō q̄a oino nō est in essētia/ s; scilicet
nō ē in impietatē culpa. Ip̄se q̄dez ē
p̄ naturā/ s; nō ē ip̄e p̄ maliciā. P̄se
m̄ q̄mō se pau. abnegauerat q̄ dice-
bat. viuo aut̄ ias nō ego. Extinctus
q̄p̄p̄fucrat seuus ille p̄secutor et vi-

vere ceperat pius p̄dicator. Si em̄
ip̄e esset/ pius p̄fecto nō esset. Sed
q̄ se viuere denegat/ dicat vñ est q̄ s̄
cta v̄ba p̄ doctrinā veritatē clamat.
Protinus subdit. Viuit vero in me
xp̄s. Ac si apte dicat. Ego q̄dē a me
metip̄o suz extinctus/ q̄a carnaliter
nō viuo/ s; tñ essēcialiter nō sum mor-
tuus q̄m̄ in xp̄o spiritaliter viuo.

De cōdescēsiōne p̄dicatorū ad au-
ditores. Moralū lib. xxx. Ca. v.

Filioli mei quos itez parturio
donec formet xp̄s in vobis. Si
cut cerue que incuruant ad fetum et
pariūt et rugitus emittunt/ sic p̄dica-
tores sancti rugiūt dū p̄ incuruatio-
nē suā in cōuersatione lucis auditorū
rū animas gignunt q̄a nos ab eter-
nis supplicis remouere nisi flendo
et dolēdo nō possūt. Is em̄ in lachry-
mis semināt/ vt segetes postmodum
gaudioz metant/ nūc quasi cerue in
part⁹ sūt dolore/ vt spiritali pli post-
modū sint secūde. Ut em̄ de multis
vnū loquar/ video paulū quasi quan-
daz ceruā in partu suo magni doloris
rugit⁹ emittentē/ aut em̄. Filioli
mei quos itez parturio donec formet
xp̄s in vobis. velle apud vos esse
modo et mutare vocē meā q̄m̄ cōsū-
dor in vobis. Ecce mutare vult vo-
cē in partu suo/ vt sermo p̄dicatiōis
in rugitus vertat doloris. Mutare
vult vocē/ q̄a quos p̄dicādo iam pe-
pererat reformādo gemēs itez par-
turiebat. Qualē rugitum hec cerua
pariēs emittebat/ q̄n̄ eisdē post se re-
deūtib⁹ exclamare cogebatur dicēs.
D̄ insensati galathe q̄s vos fascina-
uit/ et cur sic stulti estis/ vt cū spū ces-
perit⁹ carne cōsumamini. Vel certe.
Currebat⁹ bñ/ cui⁹ vult impediuit

Gregoriana exepcio nes.

vitari nō obedire: Qualis in huius cerue partu rugitus fuit: q̄ diu p̄ceptos filios cū tot difficultatibz peperrit /z quādoq; partus ad vterū malicie redisse cognouit: Cōsideremus qd̄ doloris habuerit qd̄ laboris /q̄ et postq; p̄cepta potuit edere / rursū est cōpulsā extincta suscitare: Notandū hō sūmopere est q̄ cerue incuruantur vt pariat / q̄a nimiz si erecte starent parere nō valerēt. Similiter p̄dicatores sācti nisi ab illa immēsitate p̄replationis interne quā capiunt ad infirmitatē nostrā hūilima p̄dicatione quasi q̄das incuruatōe descendēt / nunq; vtiq; filios in fide p̄crearēt. Nobis q̄ppe p̄desse nō possēt: si in sue altitudinis erectione p̄listerēt. S; videam⁹ ceruā sese vt pariat incuruantē. Ego igit̄ nō potui vobis loq̄ q̄si spiritualibz s; quasi carnalibz / rāq; paruulis in xp̄o lac vobis potū dedi nō escā. Atq; mox eiusdem incuruatōis causas exequit̄ dicēs. Nō dū em̄ poterat / s; nec adhuc qd̄ potestis. S; hāc ceruā q̄ p̄pter nos incuruata est / q̄so videam⁹ erectā. Ut Sapientiam loq̄mur inter p̄fectos. i. Coz. ij. Et rursū siue mēte excedimus deo. ij. Coz. v. Cū hō mēte excedit deo excessū ei⁹ oino non accepim⁹. At q̄ nos lucrē incuruat ad nos / vñ illic aperte sub iungit. Siue sobrij sumus vobis.

De simulatione hypocritarum. Moralium libro. viij. Capitulum. vj. **O**mnis hypocrita corpus per abstinentiā afficit / s; tñ p̄ amore gl̄ie mūdo viuit. Duo cōtra hñ p̄ paulū de electis d̄r. Qui aut̄ sūt xp̄i carnē suā crucifixerūt cū vitijs /z cōcupiscētjs. Cū vitijs q̄ppe p̄cupiscētjs carnē crucifigim⁹ / si sic gula; re

stringim⁹ / vt iā de mūdī gloria nihil q̄ram⁹. Nā q̄ corp⁹ macerat s; honoribz abelat crucē carni intulit s; mūdo p̄ p̄cupiscentiā viuit / q̄m̄ /z sepe p̄sāctitatē imaginē locū regiminis indign⁹ assequit̄ / q̄ nisi aliqd̄ in se vtu / ostēderet / nullū honorē percipere mereret. S; trāsit quod delectabilis obtinet /z panaliter qd̄ sequit̄ manet

De misericordia i iudicio. In pastoralī capitulo. xxi. Capitulum. vij. **S**i p̄occupatus fuerit homo in aliquo delicto. Cū non malicia s; ignorantia sola vel infirmitate delinquit p̄fecto necesse est vt magno moderamine ipsi⁹ delicti correptione tēperet. Cūti q̄ppe q̄usq; hac mortali carne subsistim⁹ n̄e corruptiois infirmitatibz subiacem⁹. Et se q̄ debet q̄sq; colligere qualiter aliene oporteat ibecillitati misereri / ne p̄tra infirmitatem primisi ad increpationis vocē seruēt⁹ / rapit̄ oblit⁹ sui ei⁹ se videat. Cū bene paul⁹ admonet dicēs. Si p̄occupat⁹ fuerit hō in aliquo delicto / vos q̄ spirituales estis instruite huiusmodi in sp̄ū lenitatē / cōsiderāte ipm̄ ne /z tu tēpteris. Ac si apte dicat. Cū displicet et aliena infirmitate quod conspicis p̄sa quid es / vt in increpationis zelo se spiritus tēperet dū sibi q̄q; qd̄ increpat timet.

De edificio caritatis per compassionem construendo. In moralibus libro. x. Et in homelia prima secundē partē super Ezechieles /z in pastoralī capitulo. ij. Capitulum. vij. **A**uicem onera v̄ra portate. Sicut in edificio lapis lapidē portat / q̄a lapis sup̄ lapidē ponit̄ /z q̄ portat alter p̄ portat ab altero sic in sācta ecclia vnusq;sq; portat alteri / z

f. Co. ij.

Ibidem.

i. Coz. ij.

ij. Coz. v.

Ibidem.

Gal. v.

Gal. v.

Gal. v.

Gal. v.

Super epi. ad galathas. CVI.

portat ab altero. **N**ā vicissim se pri-
mi tolerat: vt p̄ eos edificium caritatis
surgat. **H**inc etenim paulus admonet
dicens. **I**n uicem onera v̄sa portate/ r
sic adimplebitis legē xp̄i. **Q**uid lex h̄
loco accipi nisi caritas debet/ p̄ quā
semp̄ in mēte legit/ p̄cepta vite quas
liter in actione teneat. **E**t quippe xp̄i
caritas est/ q̄ ex illa nobis r largiter
sua bona tulit/ r cōmunit mala n̄ra
portauit. **T**ūc ḡ xp̄i legē imitādo cō-
periemus: qm̄ r n̄ra benigne p̄ferimus
r nostrorū mala pie sustinemus/ cū fra-
terna onera ex amore toleramus. **H**u-
ius legis virtutē paulus itē dēnū-
tians ait. **P**lenitudo legis caritas.
Si enī ego vos portare negligo in
moribus vestris r vos tolerare me cō-
tēntis in moribus meis: caritatis inter-
nos v̄n edificium surgit/ q̄s vicaria di-
lectio p̄ patientias nō cōiūgit. **H**unc
itaq̄ alij portauerunt a nobis: nos nō
portati sumus/ ab alijs. **I**lli nō q̄ in si-
ne ecclesie id est in extremitate mun-
di nascituri sūt tolerant q̄dē a maio-
ribus vt eorum mores ad bona merita
cōponant/ s; cū nō eos sequuntur qui
p̄ illos p̄ficiat nullos sup̄ se fidelis fa-
briē iā lapides portat. **O**mne autē
p̄dus fabriē fundamentū portat: q̄a
mores simul omnium solus redēptor
noster tolerat de quo paulus ait. **I**n-
damētū aliud nemo p̄t ponere p̄ter
id q̄s positus est/ quod est ch̄ristus
iesus. **R**edēptor itaq̄ noster omnia
nostra tolerat. s; in ip̄o malus nō fuit
q̄s debuisset tolerari. **M**ores r cul-
pas nostras solus ille sustinet/ q̄ totas
sanctē ecclesie suā fabricam portat. q̄
per p̄phete vocē de p̄nerse adhuc
viventibus dicit. **L**aborans sustinens.
De p̄fecta mortificatione sanctos

rum. **M**oralium libro quinto r. xvi. h̄.
Capitulum.

Mibi mūdus crucifixus est et ego
mūdo. **E**lecti dei mori mūdo
funditus cōcupiscūt/ vt sicut in sc̄lo
ipsi nihil appetunt/ ita iam a seculo
nulla obligatiōe teneant. **E**t plerū-
q; contingit/ vt iam homo mūdum
mente non teneat/ sed tamē mūdus
hominem occupationibus astringat.
Et ipse q̄dem mūdo iam mortuus
est: sed ip̄i mundus adhuc mortuus
non est. **Q**uasi enim viuus adhuc mū-
dus eū cōcupiscit: dum alio intentū
in suis actibus rapere contendit. **U**n-
de bene paulus cum r ip̄e seculum
perfecte despiceret/ r talem se factus
videret: quē iam hoc seculū omnino
concupiscere nō possit/ ruptis huius
vite vinculis liber dicit. **M**ibi mū-
dus crucifixus est/ r ego mūdo. **M**un-
dus ei quippe crucifixus fuerat/ q̄ hūc
cordi suo iā mortuū nō amabat. **S**;
r seipm̄ mūdo crucifixerat/ q̄a talem
se ei exhibere studuit: vt ab eo quasi
mortuus cōcupisci nō posset. **P**au-
lus ergo qui se totum huic mundo
mortuum esse p̄hibebat non sufficit
vt diceret/ mundo crucifixus sum/
nisi r p̄mitteret mihi mūdus crucifis-
sus est: vt nō solū se mūdo mortuū/ s;
etiā mūdus sibi mortuū esse testaret/
q̄tinus nec ip̄e mūdus/ nec ip̄m iā mū-
dus appeteret. **S**i enī duo fortasse in
vno loco sint/ q̄ vnus viuus/ alter nō
sit mortuus: r si mortuus viuus nō
videt viuus tamen mortuum videt.
Si vero vtriq; sint mortui/ alter al-
terū nequaquā videt. **I**ta qui iam mū-
dū nō amat/ sed tamen ab illo vel nō
volens amatur/ r si ip̄e velut mors
tuus mūdum nō videt/ hunc tamen

Gal. vj.

Nota

Ro. iij.

1. Co. iij.

Gal. i.

Gregoriane exceptiones.

mūdu adhuc nō mortuū videt. Si
nō nec ipse mundū in amore retinet:
nec rursus a mūdi amore retinet: sicut
bi vicissim vtriusque sunt extincti. Quia dū
alter alter nō appetit/ quasi mortuū
mortuū nō attendit. Quomā igit pau-
lus nec mūdi gliaz q̄rebat/ nec a mū-
di glia ipse q̄rebat: et se mūdo et mun-
duz sibi crucifixū esse gloriat. Et em̄
ostenderet quod per abiectiōem qua se hu-
miliando deiecerat: talis tā factus esset
vt nec ipse mundū/ nec mundus ipse cō-
cupisecret. nō solū ait se mūdo cruci-
fixum vt mūdi gliaz quā ipse appete-
ret/ ipse tāq̄ mortuū nō videret: sicut etiā
sibi mundū asseruit crucifixū: in q̄ se
tāta hūilitate deiecerat: vt et ipse mū-
dus tāq̄ mortuū. Paulū hūiles atq̄
despectū tam videre nequaquā possent.

**Explicunt exceptiones de Epistola
ad Galatas.**

Incipiunt ecce

ptiones de Epistola ad Ephesios.
De restauratione angelorum quod de celo
ceciderunt. **Capitulum primum.**

Paulus apostolus
Iesu p
voluntate dei scripsit
vobis et par
a deo patre nostro et domino Iesu christo. **S**icut
etiam deus et pater domini nostri Iesu christi qui be-
nedixit nos in omni benedictione spirita-
li in celestibus in christo: quod proposuit in eo
in dispensatione plenitudinis tempo-
rum restaurare omnia in christo que in
celis/ et que in terra sunt in ipso.

Moralium libro. xxxi.

Fortissimi angelorum choi qui
nō integri/ sed tamē in proprio statu fixi
cadere cū suis angelis diabolo remā-
serūt: proprii et imminuti p̄nt dicit: quia
pars eorum cecidit/ pars remāsit. qui in-
tegrī quod est stant per q̄litate meritū/ sicut
per numeri q̄ntitate proprii et immi-
nuti. **H**ac p̄ruptione et immunitate
restruere mediator venit: vt redēpto
genere hūano illa angelica dāna sar-
citer: et mēsurā celestis patrie locuple-
tius fortasse cumularet. **P**rop̄ hāc
p̄ruptione de p̄te dī. **P**roposuit in
eo in dispensatione plenitudinis tempo-
rum restaurare omnia in christo: quod in celis et
que in terra sūt in ipso. **I**n ipso quod p̄res-
taurant ea quod in terra sunt: dū pecca-
tores ad iusticias cōuertunt. **I**n ipso
restaurant ea quod in celis sunt: dū illic
hoīes humiliati redeūt: vñ apostate
angeli supbiendo ceciderunt.

Pulcherrima descriptio totius ange-
lice dignitatis. **I**n homelia sup euan-
gelium **A**ccesserunt ad ihm. **Capitulum.**

Deus suscitauit christum a mor-
tuis: constituit ad dexteram suam in
celestibus supra omnem principatum et potestatem
et virtutem et dominationem. Angelorum et ho-
minum naturam ad cognoscendum se deus
prodidit: quia dicit ad eternitatem consistere
voluit: ea proculdubio ad suam similitudi-
nem creauit. **N**ouē vero sunt ordines
angelorum: sed vt cōpleret electorum nu-
merus/ homo decimus est creatus. **I**pse
quidem homo proditus ad imaginem dei
fuit: sed a similitudine sui proditus peccando
recessit: quod tamen nec post culpam perijt: quod
niam eterna dei sapientia in hūanita-
te apparuit: et per carnem miraculose
resuscitatus illuz repauit. **N**ouē vero ordi-
nes angelorum esse inueniunt: vnde et
ipse angelo quod primum est proditus per p̄betā

**Ep̄. 11
Gal. 1.**